

OPEC'İN YARIN YAPACAĞI TOPLANTI YENİ BİR ROTA ÇİZECEK

Petrolde ABD-Çin kavgası

DÜNYANIN en büyük enerji ithalatçıları Çin ve ABD düşen petrol fiyatlarını fırsata dönüştürmek için büyük mücadele veriyor. Çin Rusya üzerinden, ABD ise Suudi Arabistan üzerinden baskı kurarak küresel petrol ticaretini kendi lehlerine çevirmenin planlarını yapıyor. Dünya covid-19 salgını sebebiyle canıyla uğraşırken ABD ve Çin sıcak savaş da dahil oluşması muhtemel petrol fırtınasını hiçe sayarak koronavi-

rüs sonrasına hazırlanıyor. İki ülkenin son korumacılık savaşından beri yürüttüğü mevcut politikaları, virüs salgını sonrasında da küresel ekonomiye sorunlar yaşatacağına benziyor. OPEC ve OPEC dışı petrol üretici ülkelerin, ABD ve Çin arasında yaşanan liderlik mücadelesinde nasıl saf tutacağı ve böyle kritik bir dönemde nasıl kararlar alacağı yarınki OPEC toplantısında belli olacak.

Sedat YILMAZ'ın yazısı 8'de

PETROLDE ABD-ÇİN KAVGASI YAŞANACAK

Dünya covid-19 salgını sebebiyle canıyla uğraşırken ABD ve Çin sıcak savaş da dahil oluşması muhtemel petrol fırtınasını hiçe sayarak koronavirüs sonrasında hazırlanıyor. İki ülkenin son korumacılık savaşından beri yürüttüğü mevcut politikaları, virüs salgını sonrasında da küresel ekonomiye sorunlar yaşatacağı benziyor. Yarınki OPEC toplantısı beklenen gelişmede kritik önem taşıyor.

DÜNYANIN en büyük enerji ithalatçıları Çin ve ABD düşen petrol fiyatlarını fırsata dönüştürmek için büyük savaş veriyor. Çin Rusya üzerinden, ABD ise Suudi Arabistan üzerinden baskı kurarak küresel petrol ticaretini kendi lehlerine çevirmenin planlarını yapıyor.

Dünya covid-19 salgını sebebiyle canıyla uğraşırken ABD ve Çin sıcak savaş da dahil oluşması muhtemel petrol fırtınasını hiçe sayarak koronavirüs sonrasında hazırlanıyor. Görünen köy kilavuz istemez ama iki ülkenin son korumacılık savaşından beri yürüttüğü mevcut politikaları, virüs salgını sonrası yine küresel ekonomiye sorunlar yaşatacağı benziyor.

OPEC ve OPEC dışı petrol üretici ülkelerin, ABD ve Çin arasında yaşanan liderlik mücadelesinde nasıl saf tutacağı ve böyle kritik bir dönemde nasıl kararlar alacağı yarınki OPEC toplantısında bir nebze belli olacak. Petrol üreticisi ülkeler Çin ve ABD'nin elini görmelerine rağmen kartlarını farklı karmak isteseler de buna güçleri yetmiyor.

Ancak dünyanın büyük bir kriz yaşadığı bu dönemde kapılar "güçlü olanın kazanacağı bir dünya"ya mı, yoksa "hakkin ve adaletin hakim olduğu bir dünya"ya mı açılacak, işte cevaplanması gereken asıl soru bu...

Diyalogun bittiği yer

Dünya, halen yaşadığı covid-19 salgını ve sonrası için küresel diyalogu sürdürebilecek bir tasarıya ihtiyaç olduğu gerçeği ile hareket ettiği takdirde sorunları kısa vadede çözüm aşamasına getirebilir. Fakat korona pandemisi öncesi ticaret ve siyasette ülkeler arası yaşanan korumacılık politikaları yeniden vahşi bir şekilde yeniden ortaya çıkarsa o zaman buna diyalogun bittiği yer veya gerilimin yeniden başladığı noktada demekten başca kalmaz.

"Önce insan" odaklı yerel veya uluslararası işbirliği ve beraberinde geliştirilecek politikalar kesintiyi uğrarsa sorunlar sadece sağlığa kalmaz, ekonomi krize çalınacak dünya daha başta temel ihtiyaç tedarikinde zafiyete uğrar ve covid-19 kasusunda daha büyük bir buhranın kapıya vurulabilir. Sorunun aşılması noktasında uluslararası eşgüdüm, ölçülü, şeffaf ve insan odaklı yaklaşımlara ihtiyaç olduğu acilen bir kenara yazılmı. Ülkelerin yine gumruk tarifeleriyel sınırlarına duvarlar çekerse insanlığı, pandemi kendini ele hapsettığı gibi, dar çemberler içinde nefes alamaz hale gelir.

Küresel enerji ihracatı

Yarın yapılacak OPEC toplantısına dönerssek, alınacak kararların dünyanın geleceği açısından fevkalade önemli olacağını belirtmek gerekir. İki devin arasındaki petrol çekişiminde son perdedi aktaralım...

2019 yılında 506 milyon ton petrol

SEDAT YILMAZ
sedat.yilmaz@analizgazetesi.com.tr

ithalatıyla rekor kıran Çin, koronavirüs salgını sonrasında hazırlık için petrol ucuzlaştırmak için stoklarını doldurmanın yollarını arıyor. Sarı devin hedefi, OPEC ve teşkilat dışı petrol üreticisi ülkelerin yaşadığı talep ve fiyat kaosundan faydalanmak. Çin bilhassa küresel hale getirdiği petrol işleme kapasitesini boş bırakmamak konusunda kararlı. Geçen yıl rafine yakıt ihracatını yüzde 14 artıran 67 milyon tona çıkaran Çin, aynı ihracatın devamı noktasında politika geliştiriyor. Ülkenin yakıt ihracatı, iç talebinin dahi geçmiş durumda. Dolayısıyla Çin hükümeti koronavirüsten kaynaklanan küresel durgunluğa rağmen öncelikle resmi stokları 180 güne çıkarmak niyetinde. Çin pandemiden önce günlük 14 milyon varil petrol tüketiyordu ve sadece petrole 250 milyar dolar ayırıyordu.

Derdini Çin seddini yıkmak

ABD de, Çin'den farklı değil. Dünya petrol yataklarını siyasi yoldan elde edemiyorsa, askeri güç kullanıyor.

ABD kendi petrolülleri ve kaya gazına sahip olmasına rağmen Çin gibi dünyanın en büyük petrol tüketen ülkesi. Çin'den bir farkı var... Kaya gazı da dahil dünyanın en fazla petrol üreten ülkesi. Günlük 13 milyon varil petrol üretiyor. ABD'nin geçen yılki petrol tüketimi ise günlük 21 milyon varil. Açığı ise günlük yaklaşık 5 milyon varil. Diğer taraftan dünya genelindeki petrolün yüzde 20'den fazlasını ABD tek başına tüketiyor.

ABD Başkanı Donald Trump, petrol fiyatlarının 20-30 dolar arasında düşmesini sonra kaya gazı üretimi firmaları destekleyeceğini ve Çin'in rezervlerinden daha fazla bir petrol sto-kuna sahip olmak için çalışmalarını söylemişti.

Dünya ekonomisinde liderliği kap-tırmamak isteyen ABD, Çin'e karşı petrol kartıyla cevap vermenin savaşın covid-19'a rağmen dünyaya göre normal bir trend kazanacağı düşün-ülüyor.

DOLAR/TL...

Tüm dünyada işlerin durmasına karşılık Türkiye'de ise imalat PMI endeksinin 46 seviyesinde gelmesi ve enflasyondaki gerileme TL cephesinde moralileri yükseltti. Covid-19 salgınına yönelik Türkiye'nin aldığı önlemlerin müspet yansımada TL'ye destek veren diğer gelişmeler arasında. Salgın karşı ABD Merkez Bankası'nın (FED) gerek küresel merkez bankaları ve gerekse ülke içinde aldığı tedbirler dolay güvenli liman

de son dönemde ABD tüm engelleri rağmen günlük petrol üretimini 13 milyar varile yükselterek dünyanın en büyük üreticisi Suudi Arabistan'ı dahi geçti.

Tabii ABD'nin asıl niyeti Çin ile arasındaki dış ticaret açığını kapatmak için bu ülkeye petrol veya petrol ürünlerini satışını yükseltme çabası içinde. Mesela İran gibi Çin'e petrol satan Çin seddi diyebileceğimiz ülke-leri baskı uyuluyor. Çin sadece İran'dan değil, Venezuela, Libya gibi 15 ülkeden petrol alıyor. İşte ABD ülkelere ticari olarak baskı altında tutup Çin'e ABD petrole varanlarını düş-meye çabılıyor.

OPEC'ten sonra G-20 toplantısı

ABD ve Çin'e karşı farklı bir yaklaşı-m izlemesi mümkün olmayan OPEC ve koalisyonu ellemtmek kartı yarın açacak. Fiyatların yükselmesini istemeyen Çin'e karşı ABD politikaları doğrultusunda OPEC'in nasıl karar ve-receğini bugünden kestirmek zor. Ancak büyük bir ihtimalle OPEC toplantısı-

sinin ardından bu ay veya en geç gelecek ayın başında G-20 ülkeleri sadece petrol için olağanüstü toplantı yapı-düğünüyoruz.

Zira küresel piyasalarda günlük pet-rol talebi 40 milyon varil azaldı. Birçok ithalatçı ülke petrol siparişlerini iptal ediyor. OPEC ve OPEC dışı petrol üretken ülkeler, petrol fiyatlarının son 3 ayda yüzde 60 düşmesi üzerine azalan stoklarını en düşük fiyatları ar-tırmak isteyen Çin'e karşı nasıl bir ka-rar alacak, hep birlikte göreceğiz.

6 milyon varil kısıntı olur

Petrol üretken koalisyonun günlük 6 milyon kısıntı yapacağı tahminleri üzerinde duruluyor. Yapılan hesaplama-lara göre, petrol üretken ülkelerin günlük 10 milyon varil üretim kısıntısı yap-sa bile stoklarda günlük 15 milyon artış anlamına geliyor. Yani stoklar hâlâ Çin'in istediği seviyede değil, yukarıda.

Ancak ne pahasına olursa olsun, resmi stokların 90 günlük net ithalat seviyesini iki katına çıkarmak isteyen Çin hükümeti, tüm ticari alanlarının ihtiyacı da dahil geçen yıl ithal ettiği 506 milyon tona yakın petrole bu yıl da stoklamak niyetinde.

Geçen yıl günde ortalama 14 milyon varil petrol tüketen Çin'in günlük tüketimi Fransa, Almanya, İtalya, İspanya, İngiltere, Japonya ve Güney Kore'nin toplam ihtiyacına denk geliyor.

OPEC büyük sınav verecek

Petrol üretim kısıntısını destekleyen ve stoklarını giderek artıran ABD, yarınki OPEC toplantısına katılacak. Bugün Çin'e en fazla petrol satan Rusya da dahil Suudi Arabistan ve diğer büyük üreticiler üretim kısıntısı konusunda anlaşmaya hazır. Yani Amerikan politikası OPEC üzerinde baskısını sürdürüyor.

ABD Başkanı Trump'ın Suudi Arabistan ve Rusya'nın petrol üretimini 10 milyon varil azaltmasını beklediğini söylemesi sanki fiyatları ince bir ayar.

Rusya Enerji Bakanı Aleksander Novak da, Rusya'nın piyasaların aşırı artışa karşı yapacağı ortamda petrol üretimi artırma planı olmadığını söyletirmen Rusya ve Suudi Arabistan'ın toplantıda petrol üretimini kısma yönünde birlikte hareket edeceği yolunda Trump'ın twitti de petrol fiyatlarını 34 dolara düşürme çağrısıydı.

Rusya ve ABD'nin aynı kararda bulunduğu bu OPEC toplantısında buna bir petrol satancısı denilebilir. Fakat oyunu su anda kimin kazanacağı henüz belli değil.

Çin pandemiyi fırsat bilerek bu yıl ucuz petrol almayı niyetinde. ABD ise Çin'e karşı yüksek dış ticaret açığını tahmini olarak kapatmak amacıyla OPEC hakikaten yarın büyük bir sınav verecek.

Pozitif ayrıştık alımlar güçleniyor

ABD ve Avrupa'da giderek ağırlaşan koronavirüs salgını nedeniyle küresel piyasalarda satışları korkuturken Türkiye'de ise pay piyasaları alımlarla güçlüleşti. Döviz piyasasında dolar fiyatlarındaki çöküşe rağmen sanayideki güçlükle ve düşük gelen enflasyon yatırımcı ilgisini almaya yönünde çekti. Gelecek hafta gündem tabii ki yine covid-19 salgını olacak. Koronavirüs-yönelik haberler piyasa akışında en belirleyici faktör olarak takip edilecek.

Geçen hafta küresel borsalar arasında pozitif ayrışan Borsa İstanbul (BIST) 100 endeksi haftalık bazda yüzde 1.62 oranında değer kazandı. Haftayı 89.552 puanla tamamlayan BIST 100 endeksi hafta içinde en düşük 86.815, en yüksek 90.408 puanları gördü.

Uluslararası piyasalarda onastan 1620 dolar bantına oturan altın fiyatları yüzde 1.20 artışla 1620 dolar oldu.

3,48'lik artışla 348 lira oldu. Cumhuriyet altını yüzde 3,4 ile 2312 liradan satıldı.

Döviz piyasasında ise TL hem dolar hem euroya karşı değer kaybetti. Dolar/TL kuru yüzde 3,73 kazançla 6,6980 lira, euro/TL kuru da yüzde 1,84 primle 7,2330 lira oldu. Yatırım fonları içinde haftalık en fazla değer kazanan yüzde 1,82 ile kıymetli madenler fonları olarak kayda geçti.

Hafta sonunda 1000 TL'lik yatırım borsada 1016,2 lira, altın 1034,8 lira, dolar 962,7 lira, euro, 981,6 lira oldu. Söz konusu gelişmeler çerçevesinde piyasalarda gelecek haftaya yönelik beklentiler şöyle oluştu:

BIST 100... Gelecek hafta yine koronavirüs haberleri piyasalarda en fazla takip edilecek gündem. Haftaya yurt içi ve dışındaki piyasaların veri bazında ekileyecek bir gelişme beklenmiyor. BIST 100 endeksinin 90 bin seviyesinde

direnç kazanması önemli bir gelişme olmayacağı tahmini 92 binli rakamların ortasına çıkabileceğini gösteriyor. Endekste dikkat edilecek husus aşağı ve yukarıda hareket alanının 3 bin puanlık bir güçte olması. Teknik açıdan 88 binin destek konumunda olduğu düşünülürse alımların arttığı piyasaların covid-19'a rağmen dünyaya göre normal bir trend kazanacağı düşünülüyor.

DOLAR/TL... Tüm dünyada işlerin durmasına karşılık Türkiye'de ise imalat PMI endeksinin 46 seviyesinde gelmesi ve enflasyondaki gerileme TL cephesinde moralileri yükseltti. Covid-19 salgınına yönelik Türkiye'nin aldığı önlemlerin müspet yansımada TL'ye destek veren diğer gelişmeler arasında. Salgın karşı ABD Merkez Bankası'nın (FED) gerek küresel merkez bankaları ve gerekse ülke içinde aldığı tedbirler dolay güvenli liman

olarak güçlendirdi. Haftayı 6,73 seviyesinde tamamlayan dolar, haftaya daha sakin seyretemesi bekleniyor. Teknik olarak 6,80 direnç, 6,60'lar ise destek konumunda görünüyor.

EURO/TL... Türkiye'deki müspet gelişmelerin yanında Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) salgın sebebiyle TL karşısında değer stratejisini 6 ay ertelediğini duyurmasının yanında büyük bankaların yıl boyunca tutması gereken kaldıraç oranlarında değişikliğe gitmesi euro-y dolar karşısında zayıflattı. Ancak

partite etkisiyle TL karşısında değer kazanan euro, hafta içinde dolar kadar prim sağlayamadı. Haftayı 7,28 seviyesinden kapatan kurun gelecek hafta euro/dolar paritesine bağlı olarak 7,35, destekte ise 7,20'lerde hareket edeceği tahmini yüksek.

PETROL... ABD Başkanı Donald Trump'ın twitti ile 35 dolar seviyesine yükselen

brent petrol, yarın yapılacak OPEC toplantısından sonra yeni bir destek. Toplantıdan önceki kısımla birlikte, karar çıkacağına kesin gözüle bakılınca kısma dercesi petrol fiyatlarına yön verecek. Günlük 10 milyon ve daha fazla varillik bir kısma petrol fiyatlarını 40 dolara itirme atabilir.

Teknik olarak ise brent 27 dolar direnç, 29 dolar destek konumunda. ALTIN... Küresel covid-19 salgınında dip ve zirveleri gören altın yine 1620 dolar ile yukarı yönlü bir hareket içinde.

ABD'deki işsizlik verileri, PMI'ler ile Çin ekonomisinde düzleme emareleriyle ilgili gelen haberlere rağmen virüsün küresel ekonomiyi yönelik tehdidi, doların yanında altın güvenli liman olmaya itiyor. Altının gelecek hafta yine altın yönlü hareket edeceği tahmini edilirken 1630 doların direnç, 1610 dolarlı seviyelerinin destek olacağı kanaati yüksek.

'Tüm sanayi mücbir sebep kapsamına alınmalı'

Istanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Bahçivan, "Bu zorlu dönemi de hep birlikte dayanışma halinde aşacağız. Tedbiri elden bırakmadan, umudu koruyarak, omuz omuza vererek, paylaşarak, yaşama sarılarak yolumuza devam etmeliyiz." dedi.

İSTANBUL Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Covid-19 salgını ile mücadeleye yönelik açıklanan ekonomik destekler kapsamında **sanayicileri** en olumsuz etkileyen konunun, mücbir sebebin sektörel anlamda dağılımı olduğuna dikkati çekti. **Istanbul Sanayi Odası**'ndan (ISO) yapılan açıklamaya göre, ISO Meclisi, Covid-19 salgını nedeniyle mart ve nisan ayları olağan toplantısını birleştirerek elektronik ortamda video konferans yöntemi ile gerçekleştirdi. Açılış konuşmasını ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın yaptığı toplantıda, meclis üyelerinin yoğun katılımı ile Covid-19'un Türkiye sa-

nayisine etkileri tartışıldı. Açıklamada görüşlerin yer verilen Bahçivan, çok zorlu ve eşine az rastlanan bir süreçten geçtiklerinin altını çizdi. Bahçivan, bu dönemde fedakarlıklar ve beklentilerin eşit dağıtılması gerektiğini, bu gerçekleştiği takdirde toplumun bir savaşı andıran sıkıntılarla dolu mücadelede motive olduğuna ve gönül rahatlığıyla çaba sergilediğine dikkati çekti. Bahçivan, "Gün, karamsarlık günü değildir. Bu zorlu dönemi de hep birlikte dayanışma halinde aşacağız. Tedbiri elden bırakmadan, umudu koruyarak, omuz omuza vererek, paylaşarak, yaşama sarılarak yolumuza devam etmeliyiz." dedi.

Istanbul Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**

TALEPLERİ SIRALADI

BAHÇIVAN, **sanayicilerin** gündeme getirdiği diğer konuları madde madde sıraladığı konuşmasında, şu talepleri paylaştı: "Başta KDV alacakları olmak üzere özel sektörün devletten olan alacakları hızla ödenmeli, KDV alacaklarımız bir kefalet enstrümanı olarak kullanılabilir.

KGF limitleri şirketlerin geçmiş kullarımlarına ve limitlerine bakılmaksızın süratle açılmalıdır. Getirilen son çek düzenlemesinin piyasada oluşturduğu karışıklık ve haksızlık giderilmelidir. Başta çalışmaya devam eden sektörlerimiz olmak üzere **sana-yimize** enerji desteği sağlanmalı, enerji yoğun sektörlerde elektrik doğa gaz ödemeleri 6 ay ertelenmeli, diğer sektörlerde taksitle ödeme imkanı getirilmelidir. Çalışmaya devam eden sektörlerimizin lojistik ihtiyaçları aksamadan giderilmelidir. Bu süreçte özellikle hava ve deniz yolu kar-

go taşımacılığında ortaya çıkan fırsatçı yaklaşımlar engellenmelidir. Geçici vergi ödemesi mutlaka kaldırılmalıdır. Halen kamu bankalarının üzerinde ciddi bir yük bulunmaktadır. Çalışma saatlerinin kısaldığı, çalışan sayısının da azaldığı göz önüne alındığında belli bir süre vergi ödemelerinin özel bankalara da yapılabilmesi imkanı getirilmelidir. Eximbank kredilerinde sağlanan desteklerin kapsamı genişletilmelidir. Gümrüklerde ihracat süreçlerinde yaşanan gecikmeler giderilmelidir. İhracatçılara sağlanacak olan stok finansman süreci netleştirilmelidir." (AA)

Turpak'ta kadın istihdam sayısı iki katına çıktı

Turpak kadınları
8 Mart Dünya Kadınlar
Günü'nü kutladılar

KADININ iş yaşamında yer almasının bireysel ve toplumsal kalkınma açısından önemini bilinceyle her yıl kadın istihdam sayısını arttıran Turpak, bu yıl da bu anlamlı gün için tüm kadın

çalışanlarını bir araya getirdi.

Turpak Yönetimi doğumdan ölüme kadar hayatın her anında varlıkları ile buldukları yeri güzelleştiren, düzene sokan kadınlarımızın bu anlamlı gününü çiçeklerle kutladı.

Turpak Çağrı Merkezi ekibi Diksiyon ekibi TURPAK Derslerine katıldılar

- TURPAK hizmet kalitesinin artırılması ve çalışanlarının yetkinliğini arttırmak amacıyla, Çağrı Merkezi çalışanlarına yönelik Diksiyon ve Ses Eğitimi düzenledi.

EĞİTİMEN Nilgün Serimoğlu tarafından verilen eğitimler, başarı ile tamamlandı. Çağrı Merkezi ekibinin müşterilerle görüşme standardının artırılması hedeflenen eğitimde, sesin doğru kullanımı, hitap şekilleri, üslup gibi öğeler üzerinde duruldu.

Doğru bildikleri yanlışları öğrenen katılımcılar, eğitimin eğlenceli bir şekilde işlenmesinden dolayı motivasyonlarının arttığını söylediler.

İnsan sağlığı ve tedbir için önce eğitim

- Turpak İSG Yetkilileri "Çok Tehlikeli Sınıfta İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi" Seminerine Katıldılar.

TURPAK Yetkilileri "TURPAK olarak akaryakıt ve enerji sektöründe yaptığımız hizmetlere istinaden çalıştığımız alanların güvenli olması önemlidir. Bu sebep ile ISO (İstanbul Sanayi Odası) tarafından düzenlenen "Çok Tehlikeli Sınıfta İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetimi" seminerine katılım sağladık. SEÇ ve İSG farkındalığımızın artırılması ve hem de çok tehlikeli alanlar için uyulması gereken kuralların masaya yatırıldığı verimli bir seminer oldu" dediler.

'Tüm sanayi sektörleri kapsama alınmalı'

İSO Başkanı Bahçivan, ayrışma ve huzursuzluk doğuracak tutum ve uygulamalardan özenle kaçınılması gerektiğini belirterek, "İstisnasız tüm imalat **sanayi** sektörleri mücbir sebep kapsamına alınmalı" dedi.

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Covid-19 salgını ile mücadeleye yönelik açıklanan ekonomik destekler kapsamında **sanayicileri** en olumsuz etkileyen konunun, mücbir sebebin sektörel anlamda dağılımı olduğuna dikkati çekti.

İstanbul Sanayi Odası'ndan **(İSO)** yapılan açıklamaya göre, **İSO** Meclisi, Covid-19 salgını nedeniyle mart ve nisan ayları olağan toplantısını birleştirerek elektronik ortamda video konferans yöntemi ile gerçekleştirdi.

Kovid-19'un Türkiye **sana-****ysisine** etkileri tartışıldığı toplantıda konuşan Bahçivan, çok zorlu ve eşine az rastlanan bir süreçten geçtiklerinin altını çizdi. Bahçivan, bu dönemde fedakarlıklar ve beklentilerin eşit dağıtılması gerektiğini, bu gerçekleştiği takdirde toplumun bir savaşı andıran sıkıntılarla dolu mücadelede motive olduğuna ve gönül rahatlığıyla çaba sergilediğine dikkati çekti. Geçen pazartesi günün-

den bu yana elektronik ortamda meslek komitelerinin görüş ve sorunlarını ele aldıklarını belirten Bahçivan, özellikle iki konunun öne çıktığını, bunlardan en önemlisinin Covid-19 ile mücadeleye yönelik ekonomik destekler kapsamında 24 Mart tarihinde yürürlüğe giren Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca mücbir sebebin sektörel anlamda dağılımı olduğuna dikkati çekti. Bahçivan, şunları aktardı:

"Şu anda **sanayi** tabanımızı en çok olumsuz etkileyen konu; mücbir sebebin sektörel anlamda dağılımı. Sektörler arasında mücbir sebep konu-

sunda NACE'ye göre ayrımlar yapmak fedakarlık ve beklentilerin eşit dağılımı anlayışına uymuyor. İstisnasız tüm imalat **sanayi** sektörleri mücbir sebep kapsamına alınmalıdır. İkincisi ise kısa çalışma ödeneği konusu. Bu adaletli ve hakkaniyetli bir uygulama değil. Gecikmeksizin bu haksızlık ortadan kaldırılmalı, kısa çalışma ödeneği ile ilgili tüm gün sınırlamaları kaldırılmalıdır."

Bahçivan, **sanayicilerin** gündeme getirdiği diğer konuları madde madde sıraladığı konuşmasında, şu talepleri paylaştı: "Başta KDV alacakları olmak üzere özel sektörün dev-

letten olan alacakları hızla ödenmeli, KDV alacaklarımız bir kefalet enstrümanı olarak kullanılabilir. KGF limitleri şirketlerin geçmiş kullarımlarına ve limitlerine bakılmaksızın süratle açılmalıdır. Getirilen son çek düzenlemesinin piyasada oluşturduğu karışıklık ve haksızlık giderilmelidir. Başta çalışmaya devam eden sektörlerimiz olmak üzere **sanayimize** enerji desteği sağlanmalı, enerji yoğun sektörlerde elektrik-doğal gaz ödemeleri 6 ay ertelenmeli, diğer sektörlerde taksitle ödeme imkanı getirilmelidir.

Çalışmaya devam eden sektörlerimizin lojistik ihtiyaçları aksamadan giderilmelidir. Gecici vergi ödemesi mutlaka kaldırılmalıdır. Çalışma saatlerinin kısıldığı, çalışan sayısının da azaldığı göz önüne alındığında belli bir süre vergi ödemelerinin özel bankalara da yapılabilmesi imkanı getirilmelidir. Eximbank kredilerinde sağlanan desteklerin kapsamı genişletilmelidir." **(Ekonomi Servisi)**

Üç aşamalı plan

Başkan Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı Kabinesi toplantısı sonrasında gerçekleştirdiği millete sesleniş konuşmasında kalkınma ajanslarının Covid-19'la mücadele için yapacakları yenilikçi çalışmalara destek verileceğini açıkladı. Kalkınma ajanslarının Covid-19 ile mücadelesinin detaylarını ise Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank paylaştı. Kalkınma ajanslarının üç aşamalı bir planı ile Covid-19'la mücadele edeceğini belirten Varank, planın ilk aşamasının "Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı" olacağını bildirdi. Program ile salgın riskinin yayılımını en aza indirmeye yönelik acil çözüm sunan projelerin destekleneceğini açıklayan Bakan Varank, diğer aşamalara ilişkin şu bilgileri verdi:

"Covid-19 ile mücadele uygulanacak tedbirlerden ikincisi ise süre ertelemeleri oldu. Bu tedbirle ajans desteklerine başvuru süresi iki ay ötelendi. Uygulaması devam eden projelere ilişkin sözleşme süreleri de iki ay süreyle uzatıldı. Planın üçüncü aşaması ise salgın sonrası iyileştirme çalışması olacak. Bu kapsamda, tüm kalkınma ajansları, Covid-19 salgınının bölgelerindeki sosyoekonomik etkilerinin iyileştirilmesine dönük çalışmalara şimdiden başlayacak. Salgından en çok etkilenen sektörler ve toplum kesimleri için yapılabilecekler bölgesel düzeyde tespit edilip, raporlanacak. Bu raporlar ulusal düzeyde yapılacak çalışmalara da girdi teşkil edecek."

güden kuruluşlar için yüzde 25 ile yüzde 75 arasında değişecek.

Izmir Kalkınma Ajansı da 15 milyon TL'lik çağrıya çıktı. Ajans, program çerçevesinde proje destek miktarını asgari 500 bin TL, azami 2 milyon TL olarak belirledi. Destek oranı kar amacı gütmeyen kurum/kurumları için asgari yüzde 25, azami yüzde 100, kar amacı güden gerçek ve tüzel kişiler için asgari yüzde 25, azami yüzde 90 olacak. Projesi süresi üç ay olacak.

azami destek miktarı 1.5 milyon TL olacak. Kar amacı gütmeyen kurum/kuruluşlar için destek, projenin toplam uygun maliyetinin yüzde 25'inden az olamayacak ve 100'ünü aşamayacak. Kar amacı güden işletmeler için destek, projenin toplam uygun maliyetinin yüzde 25'inden az ve yüzde 90'ından fazla olamayacak.

Hatay, Kahramanmaraş ve Osmaniye illerini kapsayan Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı, program kapsamında 10 milyon TL'lik çağrıya çıktı. Kredi destek miktarı asgari 100 bin TL, azami 1.5 milyon TL olacak. Kar amacı gütmeyen kurum kuruluşlarında destek oranı yüzde 25-yüzde 100 arasında, kar amacı güden kurum kuruluşlara (KDV hariç) yüzde 25-yüzde 90 arasında değişecek. Çağrıya göre tüm kurumlar istemeleri halinde çağrıya iki projeleriyle başvurabilecek.

Bu arada Aksaray, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Niğde illerini kapsayan Ahiler Kalkınma Ajansı da program çerçevesinde başvuruda bulunacak projelere 10 milyon TL'lik destek kullanılabilecek.

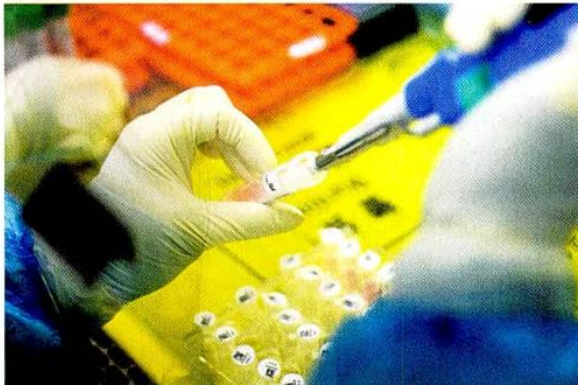
2 MİLYON TL'YE KADAR DESTEK

Konya ve Karaman illerini kapsayan Mevlana Kalkınma Ajansı, program çerçevesinde toplam bütçesi 15 milyon TL olan bir çağrıya çıktı. Projelere azami destek miktarı 200 bin TL ile 2 milyon TL arasında değişecek. Destek oranı kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlarda yüzde 100'e, kar amacı güden kurum ve kuruluşlarda yüzde 75'e çıkacak. Kar amacı güden kuruluşların sunduğu projelerden ön ödeme istenmesi halinde destek tutarının yüzde 10'u kadar teminat alınacak.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan alınan bilgiye göre, Program kapsamında Bursa, Eskişehir, Bilecik Kalkınma Ajansı da 15 milyon TL'lik destek kullanılabilecek.

ÇUKUROVA'DAN 10 MİLYON TL

Adana ve Mersin illerini kapsayan Çukurova Kalkınma Ajansı, başlattığı program çerçevesinde toplam 10 milyon TL bütçeli çağrıya çıktı. Proje başına asgari destek miktarı 100 bin TL,

8 MİLYON TL'LİK ÇAĞRI

Gaziantep, Adıyaman ve Kilis illerinden oluşan İpekyolu Kalkınma Ajansı, program çerçevesinde 8 milyon TL bütçeli destek kullanılabilecek. Bu bütçenin 2 milyon TL'si kar amacı güden gerçek ve tüzel kişilere, 6 milyon TL'si kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlara kullanılacak. Kar amacı güden gerçek ve tüzel kişilerde asgari destek tutarı 90 bin TL, azami destek tutarı 500 bin TL olacak. Azami destek oranı ise yüzde 75 olarak uygulanacak. Kar amacı gütmeyen kuruluşlarda asgari ve azami destek tutarları 100 bin TL ve 750 bin TL, azami destek tutarı yüzde 100 olacak.

Kocaeli, Sakarya, Bolu, Düzce ve Yalova illerini kapsayan Doğu Marmara Kalkınma Ajansı (MARKA), program çerçevesinde açtığı çağrı için toplam 3 milyon TL'lik bütçe tahsis etti. Açılan çağrı kapsamında asgari ve azami destek tutarları 100 bin TL ile 300 bin TL olarak belirlendi. Kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar için destek oranı asgari yüzde 25, azami yüzde 100 olacak. Kar amacı güden işletmeler için destek oranı ise yüzde 25 ile yüzde 50 arasında değişecek.

KARACADAĞ'DAN 6 MİLYON TL

Diyarbakır ve Şanlıurfa illerini kapsayan Karacadağ Kalkın-

PARA | HABER

Desteklere bir yenisi eklendi

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Covid-19 ile mücadelede çalışmalarına bir yenisini daha ekledi. TÜBİTAK MAM'da aşı geliştirme çalışmaları devam ederken, Bakanlık da ilk günlerden itibaren üretimin bütün cephelerinde faaliyet gösteren sektör temsilcileri, organize sanayi bölgeleri ve sanayi odaları ile istişare yürüttü. Teknopark firmaları ekonomik açıdan zorluk yaşamaları diye kiralar konusunda kritik adım atılarak yönetici şirketlere, kuluçka firmalarından ve teknoparklarda yer alan restoran ve kafe gibi ticari işletmelerden iki ay boyunca kira almamaları hususunda talimat gönderildi. Teknopark kampüslerinde

Ar-Ge ve tasarım alanında çalışan firmaların da iki aylık kiraları ertelendi, ödeme planlarında da kolaylık sağlandı. Bakanlık ardından KOSGEB'in üçlü koruma paketini devreye aldı. Salgında, en çok ihtiyaç duyulan dezenfektan, koruyucu elbise, koruyucu gözlük, maske, eldiven gibi sağlık ürünlerinin yerli üretimine işletme başına 6 milyon TL'ye kadar destek paketini hayata geçirdi. Covid-19'un teşhis ve tedavisinde kullanılan ürünler TÜBİTAK "KOBİ Ar-Ge Başlangıç Destek Programı" çerçevesinde desteklenirken, salgın ile ilgili dünyadaki, ülkemizdeki akademik araştırma ve makalelere yer vermek üzere Covid19.tubitak.gov.tr portalı açıldı.

ma Ajansı, program çerçevesinde 6 milyon TL'lik çağrıya çıktı. Proje başına destek miktarı 100 bin TL ile 600 bin TL arasında değişecek. Projenin süresi bir ay, azami üç ay olacak. Kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar için destek, projenin toplam uygun maliyetinin yüzde 25'inden az olamayacak, yüzde 100'ünü aşamayacak. Kar amacı güden işletmeler için destek, projenin toplam uygun maliyetinin yüzde 25'inden az ve yüzde 75'inden fazla olamayacak.

Erzurum, Erzincan ve Bayburt illerinden oluşan Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı, program çerçevesinde toplam bütçesi 6 milyon TL bütçeli çağrıya çıktı. Destek tutarı 50 bin TL ile 500 bin TL arasında değişecek. Kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşların asgari ve azami destek oranı yüzde 20 ile yüzde 100, kar amacı güden kuruluşların ise yüzde 20 ile yüzde 75 arasında değişecek.

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, program kapsamında toplam bütçesi 6 milyon TL'lik çağrı açtı. Çağrı kapsamında proje süresi asgari bir ay, azami üç ay olacak. Destek oranı kar amacı gütmeyen kuruluşlarda yüzde 25 ile yüzde 100 arasında, kar amacı güden kuruluşlarda yüzde 25 ile yüzde 75 arasında değişecek. Destek tutarı STK hariç kar amacı gütmeyen kuruluşlarda 100 bin TL ile 1 milyon TL arasında, STK'larda 50 bin TL ile 100 bin TL arasında değişecek. Kar amacı güden kuruluşlarda ise destek tutarı 100 bin ile 750 bin TL arasında olacak.

YÜZDE 100'E KADAR DESTEK

Güney Ege Kalkınma Ajansı, program çerçevesinde Aydın, Denizli ve Muğla illerinin tamamında uygulanmak üzere 6 milyon TL'lik çağrıya çıktı. Proje başına destek miktarı 50 bin TL ile 500 bin TL arasında değişecek. Kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar için destek, projenin toplam uygun maliyetinin yüzde 10'undan az olamayacak, yüzde 100'ünü aşamayacak. Kar amacı güden işletmeler için des-

tek oranı asgari yüzde 10, azami yüzde 50 olacak.

Zonguldak, Bartın ve Karabük illerini kapsayan Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı, program çerçevesinde 5 milyon TL'lik çağrıya çıktı. Proje süresinin azami üç ay olacağı çağrı kapsamında destek alt limiti 200 bin TL, destek üst limiti 1 milyon TL olacak. Destek oranları kar amacı gütmeyen kurumlar için destek oranı asgari yüzde 25, azami yüzde 100, kar amacı güden işletmeler için destek oranı asgari yüzde 25, azami yüzde 75 olacak.

Afyon, Kütahya, Manisa ve Uşak illerini kapsayan Zafer Kalkınma Ajansı, program kapsamında 5 milyon TL'lik çağrıya çıktı. Kar amacı gütmeyen kuruluşlarda destek miktarı 250 bin TL ile 1 milyon TL arasında, destek oranı yüzde 25 ile yüzde 100 arasında, kar amacı güden kuruluşlarda destek miktarı 90 bin TL ile 450 bin TL, destek oranı yüzde 25 ile yüzde 90 arasında değişecek. Proje süresi asgari bir ay, azami üç ay olacak. Gerekli durumlarda azami altı aya kadar ek süre verilebilecek.

Başvurular ajans bölgesinden yapılacak

"Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı" çerçevesinde kalkınma ajanslarının açtığı çağrılara, her ajansın kendi bölgesinden başvurular kabul edilecek. Ajansların çağrılarında kar amacı güden gerçek ve tüzel kişiler ile kar amacı gütmeyen

kurum ve kuruluşlar başvuruda bulunabilecek. Kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşları arasında kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, birlikler,

kooperatifler, sivil toplum kuruluşları (dernekler, vakıflar, sendikalar, federasyonlar, konfederasyonlar), üniversiteler, enstitüler, teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri, teknoloji transfer ofisi şirketleri de yer alacak.

PARA | HABER

Yeni hamleler bekleniyor

TCMB, yeni tedbirler aldı. Teminat havuzu genişletildi, reel sektörün kredi imkanı artırıldı. İşsizlik Sigortası Fonu'nun likidite ihtiyacının piyasa işleyişi üzerindeki olası etkileri sınırlandırıldı...

HÜLYA GENÇ SERTKAYA
hulya.gencc@paradergi.com.tr

TÜRKİYE Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), koronavirüsün ekonomik ve finansal etkilerini sınırlandırmak amacıyla yeni tedbirler aldı. 17 Mart'ta politika faizini 100 baz puan indiren ve salgınla mücadele çerçevesinde 7 maddelik tedbir seti açıklayan TCMB, 31 Nisan'da ise 5 maddelik ilave tedbirlerini açıkladı. Aldığı yeni tedbirlerle bünyesinde gerçekleştirilen Türk Lirası ve döviz işlemleri çerçevesinde "Varlığa Dayalı Menkul Kıymet ile İpotek Teminatlı Menkul Kıymetleri" teminat havuzuna dâhil eden, reel sektörün kredi imkanını artıran TCMB, geçici bir süre için piyasa yapıcı bankalara, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan satın aldıkları devlet iç borçlanma senetlerini (DİBS) TCMB'ye satma veya piyasa yapıcılığı sistemi kapsamında Açık Piyasa İşlemleri (API) çerçevesinde tanınan likidite imkânını belirli oranlar dâhilinde artırma olanakları sağladı.

Reel sektöre kredi akışının kesintisiz sürmesi amacıyla yürürlüğe konulan "hedefli ilave likidite" imkânlarında limitleri artıran TCMB, mal ve hizmet ihracatçısı firmaların finansmana erişimlerini kolaylaştırmak ve istihdam sürekliliğini desteklemek amacıyla Türk Lirası cinsi ihracat ve döviz kazandırıcı hizmetler reeskont kredisi kullanacak. Krediler için toplam limit 60 milyar TL olacak. Bunun 20 milyar TL'si Türk Eximbank, 30 milyar TL'si kamu bankaları, 10 milyar TL'si ise diğer bankalar aracılığıyla yapılacak kredi kullanımlarına tahsis edilecek. Eximbank dışındaki bankalar aracılığı ile kullanılacak kredilerin asgari yüzde 70'i KOBİ'lere tahsis edilecek.

MART'TA TÜFE AYLIK YÜZDE 0.57 ARTTI

Tüketici fiyat endeksi (TÜFE) Mart'ta aylık yüzde 0.57 artarken, yıllık enflasyon bir önceki aya göre 0.51 puan azalışla yüzde 11.86 düzeyinde gerçekleşti. Mart ayında TÜFE'de aylık bazda artışın yüksek olduğu gruplar sırasıyla, yüzde 2.78 ile sağlık, yüzde 1.95 ile gıda ve alkolsüz içecekler oldu. Özel kapsamlı TÜFE göstergesi (B) yıllık yüzde 11.65, aylık yüzde 0.77 arttı. Yurt içi üretici fiyat endeksi (YI-ÜFE) Mart'ta aylık yüzde 0.87 artış gösterirken, yıllık enflasyon bir önceki aya göre 0.76 puan azalışla yüzde 8.50 düzeyinde gerçek-

leşti. Mart'ta YI-ÜFE'de aylık ve yıllık bazda en yüksek azalış koşu ve rafine petrol ürünlerinde yaşandı.

"YENİ ADIMLAR GELEBİLİR"

İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sinan Alçın, TCMB'nin özellikle koronavirüse karşı alınan ve bankaların kredi kanallarını genişletmesi konusundaki kararın ticari bankalar tarafından uygulanmasının kolaylaştırılması amacıyla pozisyon aldığı belirterek, "Önlemler 2020 Para Politikası limitleri içinde. TCMB'nin attığı yeni adımla ihtiyatlı biçimde ticari bankaların kredi verme alanını genişletmeye çalıştığını görüyoruz. Yeni adımlar da gelebilir" dedi.

Tera Yatırım Ekonomisti Enver Erkan ise, İşsizlik Sigortası Fonu'nun büyük oranda devlet tahvillerine bağlandığını, fon bünyesindeki devlet tahvillerinin TCMB tarafından alınması ile likidite oluşturulmasının amaçlandığını söyledi. Son dönemde İşsizlik Sigortası Fonu'na olan talebin istihdamı korumak adına arttığını, bu nedenle fonun likitleşmesi için olumlu olduğunu dile getiren Erkan, "Merkez Bankası'nın DİBS karşılığı likidite sağlayacak olması ba-

Prof. Dr. Mustafa ÖZER / Anadolu Üniversitesi Öğretim Üyesi

"TCMB kendini hazırlamalı"

Böyle bir ortamda, TCMB'nin yapması gereken (gerekli yasal düzenlemelerden sonra), hükümetin borçlanma kapasitesini artırmak veya doğrudan parasal destek sağlamak olmalı. Çünkü hastalığı kontrol altına almak için devlet daha fazla tecride gitmeye ve resesyonu önlemek için daha fazla mali kaynağa gereksinim duyacak. TCMB, 'Modern Para Teorisi'nin para politika uygulamalarına kendini hazırlamalı. (Rezerv para sahibi olan hükümetlerin, merkez bankasından para basarak önemli faaliyetlerini finanse etmesini, önemli yatırımlarını

gerçekleştirmesini öngören teori.) Emekçi kesimler korunmalı. İnfomal sektörde çalışanların korunması temel politika amacı olmalı. Devletin bu tür hane halklarına doğrudan nakit sağlaması, geleneksel işsizlik sigortası kapsamının genişletilmesi ve istihdamın yoğun olduğu sektörlerin sübvanses etmesinde yarar var.

Prof. Dr. Sinan ALÇIN / İstanbul Kültür Üniversitesi Öğretim Üyesi

“Katma değeri yüksek sektörler desteklenmeli”

Salgının küresel ticaret üzerinde yaratacağı tahribatın boyutunu hesaplamak çok zor. Küresel meta zincirinde ve dolayısıyla işbölümünde köklü değişiklikler olacak. Başta Çin ve Almanya olmak üzere süreçte proaktif olan ülkeler küresel ekonomik güç dengesinde de aktif roller üstlenecek. Türkiye ihracatı süreçten Şubat ortasından itibaren etkilenmeye başladı. İhracatımızda ana gövdeyi oluşturan Avrupa ülkelerinin virüsün merkezi olması nedeniyle, sağlık

kısımında bir toparlanma ve ardından güvenli lojistik ağları oluşmadıkça ihracat potansiyelimizdeki kayıpların çift haneli yüzdelerde olabileceğini öngörebiliriz. Özellikle ilaç ve makine gibi katma değeri yüksek sektörlerin stratejik olarak desteklenmesi gelecekteki dış ticaret potansiyelimiz için önem taşıyor.

kımından, bunu teknik olarak bir parasal genişleme olarak adlandırabiliriz” dedi.

İSO İMALAT PMI MART'TA 48.1

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), koronavirüs salgını nedeniyle Mart'ta önceki aya göre 4.3 puan azalarak 48.1'e geriledi. Endeks son üç ayda ilk kez eşik değer 50'nin altında kaydedildi. Sektördeki zorlukların büyük ölçüde Covid-19 salgınından kaynaklandığı belirtildi. Salgın, üretim ve yeni siparişlerin yavaşlamasına yol açtı. **İstanbul Sanayi Odası**'nın 1 Nisan 2020 itibarıyla ilk kez açıklamaya başladığı Türkiye Sektörel PMI verilerine göre ise salgın nedeniyle Mart'ta sektörlerin çoğunda faaliyet koşulları yavaşlama gösterdi. Metalik olmayan mineral ürünler sektörü yavaşlamada ilk sırada yer alırken, gıda ürünleri ile kara ve deniz taşıtları olmak üzere sadece iki sektör faaliyet koşullarında iyileşme kaydetti. Takip edilen 10 sektörün yedisinde çalışan sayıları artış gösterdi. En hızlı istihdam artışı ise kimyasal, plastik ve kağıt sektörlerinde oldu.

“ASIL ETKİ NİSAN'DA GÖRÜLECEK”

Salgın nedeniyle lojistik ağı kopan ülkelere siparişlerin gönderilmeye başlandığı Şubat ayı dış ticaret verilerini TÜİK açıkladı. Kurumun genel ticaret sistemine göre Şubat'ta ihracat yüzde 2.3 artışla 14.7 milyar dolar, ithalat yüzde 9.8 artışla 17.6 milyar dolar olurken, dış ticaret açığı yüzde 72 artışla 2 milyar 981 milyon dolar oldu. Mart ayı geçici dış ticaret verileri ise Ticaret Bakanlığı tarafından açıklandı. Buna göre genel ticaret sistemi verileriyle Mart'ta geçen yılın aynı ayına kıyasla ihracat yüzde 17.81 azalarak 13.4 milyar dolar, ithalat yüzde 3.13 artarak 18.8 milyar dolar, dış ticaret açığı yüzde 182 artışla 5.4 milyar dolar oldu. Bu dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı 18.2 puan azalışla yüzde 71.3 oldu.

Anadolu Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Özer, önemli ihracat pazarları Rusya ile Arap ülkelerinde büyüme oranlarının düştüğünü, Türkiye'nin bu ülkelere olan ihracatında düşüşler görüleceğini vurguladı. Avrupa ülkelerinin kriz merkezine dönüştüklerini belirten Özer, “Bu ihracatımızı önemli öl-

Dr. Tolga DAĞLAROĞLU / Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Öğretim Üyesi

“Niceliksel gevşeme”

TCMB'nin son aldığı bir dizi karar bize gelişmiş ülke merkez bankaları gibi niceliksel gevşeme politikasını hayata geçirdiğini gösteriyor. Alınan bu önlemlerin iki amacı bulunuyor. TCMB, piyasa yapıcı bankalara, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan satın aldıkları DİBS'leri TCMB'ye satma veya piyasa yapıcılığı sistemi kapsamında API çerçevesinde tanınan likidite imkânını belirli oranlar dâhilinde artırma olanağı sağladı. Yaratılacak kaynak ile kısa çalışma ödeneğine fon yaratılması ve Kredi Garanti Fonu kapsamında reel sektöre kredi verilmesi amaçlanıyor. Diğerleri ise niteliksel gevşeme adımı. TCMB, Varlığa Dayalı Menkul Kıymet ile İpotek Teminatlı Menkul Kıymetlerin teminat olarak kabul etmeye başlayarak, ellerinde teminat olarak yeterli miktarda menkul kıymet bulunmayan bankaların bu menkul kıymetleri teminat olarak gösterip kendisinden likidite sağlayabilmelerine imkan verdi.

çüde daraltacak. Virüs nedeniyle pazarın kaydığı, başta tekstil sektörü olmak üzere, giyim ve ana metal gibi sektörlerin ihracatında artış beklenmeli. Buna karşılık otomotiv, elektrikli makine, kimya, plastik gibi sektörlerin ihracatı hız kesecek. Virüsün etkisi bizde ağırlıklı olarak Mart'ın ikinci haftasından sonra ortaya çıkmaya başladığı için dış ticaretimiz üzerindeki asıl olumsuz etki Nisan'da ortaya çıkacaktır” dedi.

Ekonomist Enver Erkan, Avrupa'nın salgının merkez üslerinden biri olduğunu ve iyileşme belirtileri göstermediği için ana ihracat pazarındaki sıkıntının dış talebi daraltarak ihracatçıların döviz nakit akışlarını olumsuz etkileyeceğini kaydetti. Erkan, “Virüs kontrol altına alınsa bile, tam operasyonel hale gelmek zaman alabilir, çünkü uğranılan bir ekonomik hasar söz konusu. Geri dönüşün hızı krizin ne kadar süreceğiyle alakalı ve şu an en önemli belirsizlik bu” diye konuştu.

Ankara Hacı Bayram Veli Öğretim Üyesi Dr. Tolga Dağlaroğlu ise, ihracatın yarısı euro bölgesine olduğu için otomotiv ve tekstilin en fazla etkilenen sektörler olacağını belirterek, “Dünya büyümesine ilişkin kaygılar ve Suudi Arabistan ile Rusya arasındaki petrol savaşları emtia fiyatlarını baskılamaya devam edecek. Bu bizim açımızdan enerji maliyetleri ve enflasyon açısından pozitif olarak okunabilir fakat Türkiye'nin turizm gelirleri olumsuz etkilenebilir” dedi.

Mart ihracatı 13.4 milyar dolar (milyon dolar)

Genel Ticaret Sistemi'ne göre dış ticaret verileri	Mart			Ocak-Mart		
	2019	2020	Değ. (%)	2019	2020	Değ. (%)
Ihracat	16.336	13.426	-17,81	44.534	42.783	-3,93
İthalat	18.250	18.821	3,13	50.472	55.662	10,28
Dış Ticaret Hacmi	34.586	32.247	-6,76	95.006	98.446	3,62
Dış Ticaret Dengesi	-1.915	-5.395	181,72	-5.938	-12.879	116,89
Ihracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	89,5	71,3		88,2	76,9	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

“Tüm sanayi sektörleri, mücbir sebep kapsamına alınmalı”

ANKARA TİCARET - İSO Meclisinde konuşan Bahçivan, koronavirüs nedeniyle uygulanacak mücbir sebebin sektörel dağılımında NACE koduyla ayırım yapılmaması gerektiğini söyledi:

Istanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Covid-19 salgını ile mücadeleye yönelik açıklanan ekonomik destekler kapsamında sanayicileri en olumsuz etkileyen konunun, mücbir sebebin sektörel anlamda dağılımı olduğuna dikkat çekti.

Bahçivan: “Mücbir sebepte NACE’ye göre sektörel ayrımlar yapmak, fedakarlık ve beklentilerin eşit dağılımı anlayışına uymuyor. Bu zor günlerde Türk sanayisinin NACE üzerinden ayrımcılık lüksü yok. Birbiriyle iç içe geçmiş sektörler arasında ayrışma ve huzursuzluk doğuracak tutum ve uygulamalardan özenle kaçınılmalı, istisnasız tüm imalat sanayi sektörleri mücbir sebep kapsamına alınmalı. Ayrıca kısa çalışma ödeneği ile ilgili tüm gün sınırlamaları kaldırılmalı.”

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi, COVID-19 salgını nedeniyle mart ve nisan ayları olağan toplantısını birleştirerek elektronik ortamda video konferans yöntemi ile gerçekleştirdi. Açılış konuşmasını İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**’ın yaptığı toplantıda, Meclis üyelerinin yoğun katılımı ile Covid-19’un Türkiye sanayisine etkileri tartışıldı.